

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК СЬОМИЙ

Адреса редакції: у Києві Велика Підвальна вул. Д. 6.

Телефон редакції 1453.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1912

на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.	на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.
11 м.	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75

Переплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 ян. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 ян. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 р., або по 1 карб. на протязі перших шести місяців.

Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через пошти, то платять за газету по ціні, встановленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го числа ком. місяця. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.

(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статті; бланші статті, до друку негодні, передаються в редакцію 3 місяці і висилаються авторам їх копії, а дроби змінки з дописом одразу знімають зст. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується. Просьба авторів додержуватись прописаної „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК: ЗА РЯДОК ПЕТИТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ: перед текстом 30 коп., після тексту 15 коп., „ст.-ронні повідомлення“ 75 коп.

ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІЧІ. Оповідки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ від окремих осіб фірм і заводів, що мешають, або мають свої Головні контори чи Управління закордонно і скрізь в межах Російської Держави за ВИКЛЮЧНИМ губерніям: Київської, Харківської, Херсонської, Орловської, та Полтавської, зречь контора „Ради“—приймаються виключно в ЦЕНТРАЛЬНОЙ КОНТОРІ ОБ'ЯВЛЕНІЙ ТОРГ. ДОБА Л. в З. МЕТЦЛЬ в Ко. Москва, Мисоніцкая, домъ Сытова та в ОТДІЛІХ ТОГО Т.Д.: „въ Петербургъ,—Морской, 11 Варшава,—Маршалковская 130; Вильно,—Большая 35; Лодзь—Петровская 1 Паризь,—8, place Bernay“.

Жертуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Києві!

Жертви по всій Росії дозволено збирати Полтавській Губернській Земській Управі та Київській Городській Управі.

Приймається передплата на 1913-й рік на українську газету

„РАДА“

На рік 6 руб., на півроку 3.25, на 3 м. 1.75, на 2 м. 1.25, на 1 м. 0.65 коп.

„АПОЛЛО“ Щодня „GRANDE DIVERTISSEMENTE—GALLA“ при участі визначного складу артистів! Програма з 45 №№

Перший в південно-західному краї Семейний театр-вар'єте

Мерингов. 8. Телефон 24-84. Дирекція: Трудове товариство: А. Я. Вальберг, П. М. Федотов, А. М. Прокофьев та Д. В. Подіні.

ПРОБНИЙ СКЛАД програми до 1-го Декабря

6 СЕМІРАНС Чужий балетний ансамбль в феєрич. декорації

Сергій Вронський Салютний зоморист-автор

Бр. ОСНОТОС Композиц. апарати

HERVIEU & CO Комічна пантоміма

В. К. Варварова Шурочка Чернова

MERIE DE-ROGAN Margot Mascotte

SULVIANNE MONTE-KARLO

OLGA FENER Mercedes Жінка ерцгерцогиня

HERBEL МІЛІУЗАРДА

Є. А. Копілина Мерчен

Владимірова Де-Руссо

Чумовська Артушевська

Осциска Санта de Sylvia

Гіта-Вера Аграрська

Леонімова Тале

Канська Львівська

Лізна Юрєва

інші.

АНСАМБЛЬ „ФАВОРИТ“ під орудою артиста Ф. К. Зидольського

Початок рівно в 10 г.в.

Завідуючий артистич. ч.-сто Г. С. Буніні.

При театрі першокласний РЕСТОРАН.

Театр Городського Народного Дому

Група українських артистів

Сьогодні, 20 листопада (ноября) вистава на буче. Завтра, 21 дві вистави: Ранком від 10 до 50 коп. ком. на 3 д. Вечер. у 3 рах. Людіана Гілоза

Миколи Садовського. Панна Штукарка

Зачароване коло

Гроші ком. на 3 д. О. дежидько, 2) По ревізії ком. етод на 1 д. Вечерніцка ціна звичайні. У П'ятницю, 23 для першого дебюта А. І. Галька на 4 д. У Суботу, 24 у 2 раз

Глитай або-ж Павук на 4 д. 5 од. У Неділю, 25 дві вистави: Ранком від 10 до 50 к.

Пошилися у дурні

Сава Чалий У Понеділок, 26 по цінах від 10 к. до 1 р. 20 коп.

Наймичка Вечором від 10 к. до 1 р. 20 коп.

Квитки продаються з 11 год. ранку до 2 дня і від 5 до 10 год. веч. Початок: ранком о 1 г. для, веч. о 8 год. веч.

кожно-вечерн. лічобниця

Муз. карт. на 1 г. Квитки продаються ціна звичайні. У П'ятницю, 23 для першого-ж дня не так складова, як жадалося. Уніція востослідзувало, мовляв лан воний, і в сферах офіційних, хоч гурлявдова рептілія, опритомішани трохи од першої неоподівки, вже розважає себе теревенями на тему величезних можливостей і адекватності до державної праці, які ковав в собі права частяна російського четвертого народнього предстванцтва. Багато в підстав сподівання, що більшість Думи безумовно прагне роботи, а не поглиблення міжпартійних суперечок,—лише „Росія“.—Край вуждається в роботі над печуками й реальними потребами“. Що народ має чимало такі потреб, які треба було-б задовольнити, що державне, політичне й громадське життя краю, не маючи певних норм, уявляє з себе справжній хаос,—це речі загальновідомі, бо дошкулуда кожому, хто має щастя називатися російським громадянином, але чиж теперішній 170-ти думської більшості вигода країну од П безладдя? „Работоспособность“ чорного блока, складеного з людей бездарних, малоосвічених і воесім темних, людей, взагалі нездатних ні до якої організованої праці, не в таємниці; сподіватись, що така більшість введе отчяну на добрий шлях—це все одно, що в лікарських справах покладатись на лікарів на самих хворих. Веінедоладності внутрішнього життя та почасті й вонішніх пригод звикли звальвати на повзвольний рух і на його діячі; щоб паралалувати його хід і розвиток вжито було політики знаменитого заспокоєння, після якого ніби-то повинні були прийти реформи (мета, до речі мовити, поставлена тим-же таки вневольним рухом). І от сім літ уже заспокоюється державу, шість літ „працють над реформами, работоспособная“ частина Думи, а що ми бачимо врешті? Чаю проминуло досить і не для таких реформ, яких вимагає російське громадське життя, а ладу, як не було, так і нема; замість того, „вермішель“ і свілька значивших, але мертворожжених законів. В чім же полягає причина такої безпорадності російського народнього представництва? Чи не в тій самій „работоспособности“ третьо й четвертодумської більшості? Люди, що протискуються в народні представники за допомогою закону 3-го червня і всяких виборчих махінацій, сами в втіленням безладдя, тому даремні гурлявдов-

ські сподівання, що вони введуть країну з того безладдя.

Курьовіш за все, що „приватне видання“, яке тільки те й робило, що розвяснювало, благословляло всякі певні виборчі заходи й раділо з приводу обрання найнездатнішого союзника, яке ще й тепер швидкочиться й загрожує державі чорною „работоспособностью“, раптом оминилося в становищі обвинуваченого. Орган Маркова, поцілений обранням у думські голови п. Родзянка в самісеньке серце, ні з цього ні з того, накрит мотрим рядком ні в чім неповинний офіційс, обвинувачуючи його в бажанні нарядити Росією вь конституційний лапсердак“. Четверта Дума на думку „Земщина“,—це одверта млядотуреччина. Коли мати на увазі, що в складі своїм вона налічує чимало зоологічних націоналістів, то неможна не згодитись, що в міркуваннях п. Главки, якому належить ця характеристика, в чимало правди, тільки він, звичайно, товмачить її по-своєму, по-марковському. Адже-ж характерною рисою млядотурецького режиму було—не давати дихати инородцям! і тому нема чого, здається, гніватись на йому Думу марковському пошпихачеві, цьому істиво-руськкому з полки. Незадоволено Думою й „Русское Знамя“ і в величчій наострой марить про „старое доброе время“, коли спокійно й величча працювала сама тільки Державна Рада“. Що до націоналістів, то ці поки-що духом не занепадають і устами свого бездарного, але вельможного лідера погрожують „осочтяться“ з октябристами, які ніби-то вступили в спілку в явним й потаємним революціонерами.

Валашов від імени націоналістів заявив Родзянкові: „Ми почиваємо з вами війну“.

В Державній Раді організується економічна безпартійна група для підготовки торговельних умов і оборони інтересів землевласників проти промисловців.

Друге засідання Думи призначено на вівторок, 20 листопада.

Група Круженського категорично вимагає, щоб старшим товаришом секретаря було вибрано Сінадію; коли його не виберуть, то група нахваляється з'єднатись з націоналістами.

Октябристи, як заявляють Олександр та Меендорф, будуть голосувати за кандидата кадєтів в старші товариші секретаря, бо кадєти, як один, голосували за Родзянка.

М. В. Родзянку ієдиз в Царське Село. Аудієнція тяглася 25 хвилин.

„Земщина“ перекажує сенсаційну чутку: будіть то октябристи роздумали і запропонували правим і націоналістам взяти три місяця в президіумі. Націоналісти згодні взяти ці місяця з умовою, щоб у президіумі не було ні одного члена лівіше октябристів.

Головою групи Круженського вибрано Володимира Львова, товаришамі голови—Васокакова, Круженського і Муєіна-Пушкіна. В програму групи введено пункт про недоторканість черквних шкіл і про жалування духовенству в державних костві.

Націоналісти вже двічі запрохували октябристів з'єднатись з ними для виборів президіума. Октябристи не згодились.

В президіум фракції соціал-демократів вибрано головою Чхеїдзе, товаришем — Маліновського. Питання про принагата у фракцію варшавського депутата Ягелло, зостається одкритим.

Муоульмани організують окрему групу.

Єл. Никон в розмові з В. К. Саблером висловився за те, що в Думі необхідно організувати православно-народню групу. Слово „церковний“ треба уникати по змозі, бо інтелігенція ставиться негарно до церкви. Члени групи повинні голосувати по совісті, а не по наказу партії, як це було в третій Думі, де священики голосували по указі єл. Єзлогія.

Програма групи: Самодержавіє, православно віра і російський народ, без утисків инородців, організація оборного управління церквою і собора з участю мирян, які скликаються через три роки для виборів членів синоду.

„Колокол“ іронічно зазначає по адресу кадєтів: „І так, маємо! У нас в конституція, за якою Мілюков і Гучков іадиди в Ловдоя, а в будучому—воі воня: загальме, тайне і рівне“.

„Русское Знамя“ здоровими літерами, на першій сторінці своєї газети оголошує: „В четвертій Думі організувалася революційна більшість, яка вибрала головою Родзянка, того самі-

Малій театр „МИНИАТЮРЪ“

Хрещатик 36.

„НА ТОНЯХЪ“

С. А. Бартенъев, „Ей стыдно“

П. К. Інсарова.

Ціни місцям од 30 к. до 1 р. 50 к.

Каса одкрита з 6 г. в. Початок в 7 1/4 г. веч.

Зал Комерційного Зібрання

22-го листопада

Український вечір

На користь Українського Гуртка Студентів Київськ. Комерц. Інст. У концертному відділі беруть участь: Дачи: Діланієнко та Обеліт і д-ї: Бутоський, Воробйов, Немов, Карданов, Цесевич, Суховерховський. Пієла композитору танці.

Квитки продаються: заздалегіть: у 1) Комерційному Інституті та 2) у крамниці „ЧАС“ (Воз. Воюадія, ч. 53, навпроти городськ. театр.); а в день концерту у Комерційному Зібранні від 10 год. ранку.

Українські музичні твори видані нотовидавництвом

Г. І. ІНДРЖИШЕКА, Київ.

Для фортепіано у дві руки: А. Н. Шефер. Оп. 61.

12 Українських думок

№ 1. Зібраних всі бурлаки . . . 40 к.

2. Сонце низенько . . . 60 к.

3. Рева та стогне Дніпр широкий 40 к.

4. Ой не ходи, Грицю . . . 40 к.

5. Гуде вітер . . . 40 к.

6. Ой місяцю, місяченьку . . . 40 к.

7. І комші тріщить і вода плющить . . . 40 к.

8. Скажи мені правду . . . 60 к.

9. Добрий вечір, дівчино . . . 50 к.

10. Де ти, доле моя, бродиш . . . 40 к.

11. Віють вітри, віють буйні . . . 40 к.

12. Чи в світі молодіші . . . 60 к.

В. А. Присовський.

В Україну, понури . . . 75 к.

А. Гуммель.

На Україні, фантазія . . . 60 к.

В. А. Веревоцький.

Привіт Україні, марш . . . 50 к.

Для фортепіано в чотири руки. А. Соколь.

Збірник улюблених українських пісень, частина I, II по 1 р. 50 к.

Для фісгармонії. А. Соколь.

Збірник улюблених українських пісень, частина I, II по 1 р. 75 к.

Для скрипки з сопр. фортепіано. В. А. Присовський, Оп. 95.

№ 1. Віють вітри . . . 40 к.

2. Ой не світи, місяченьку . . . 40 к.

3. Не щєбечи, соловейку . . . 40 к.

4. Гуде вітер, вельми в полі . . . 40 к.

5. Поній вітре на Україну . . . 40 к.

6. Сонце пизенько . . . 40 к.

7. Ой зійди, зійди, ясний місяцю 40 к.

8. На що мені карі очі . . . 40 к.

9. Де згода в сімействі . . . 40 к.

10. Скажи мені правду . . . 40 к.

11. Чи я в дузі не каліна була . . . 40 к.

12. Така її доля . . . 40 к.

Оці 12 пісень видані теж для одної скрипки, ціна кожної 20 к., для 2-х скрипок—30 к., для 2-х скрипок з сопр. фортепіано—50 к.

В Україну, понури . . . 75 к.

Українська фантазія № 1, 2 по 50 к.

Продаються в музичному магазині Київ, Г. І. ІНДРЖИШЕКА, Хрещатик, 41. 10-671-1

Дума й чорний блок.

В той час, коли в центрі й на лівім крилі Державної Думи панує поки-що іменний рожевий настрій, правна частяна нашого „парламента“ бє на гвалт, а власне склигить, що з першого-ж дня не так складова, як жадалося. Уніція востослідзувало, мовляв лан воний, і в сферах офіційних, хоч гурлявдова рептілія, опритомішани трохи од першої неоподівки, вже розважає себе теревенями на тему величезних можливостей і адекватності до державної праці, які ковав в собі права частяна російського четвертого народнього предстванцтва. Багато в підстав сподівання, що більшість Думи безумовно прагне роботи, а не поглиблення міжпартійних суперечок,—лише „Росія“.—Край вуждається в роботі над печуками й реальними потребами“. Що народ має чимало такі потреб, які треба було-б задовольнити, що державне, політичне й громадське життя краю, не маючи певних норм, уявляє з себе справжній хаос,—це речі загальновідомі, бо дошкулуда кожому, хто має щастя називатися російським громадянином, але чиж теперішній 170-ти думської більшості вигода країну од П безладдя? „Работоспособность“ чорного блока, складеного з людей бездарних, малоосвічених і воесім темних, людей, взагалі нездатних ні до якої організованої праці, не в таємниці; сподіватись, що така більшість введе отчяну на добрий шлях—це все одно, що в лікарських справах покладатись на лікарів на самих хворих. Веінедоладності внутрішнього життя та почасті й вонішніх пригод звикли звальвати на повзвольний рух і на його діячі; щоб паралалувати його хід і розвиток вжито було політики знаменитого заспокоєння, після якого ніби-то повинні були прийти реформи (мета, до речі мовити, поставлена тим-же таки вневольним рухом). І от сім літ уже заспокоюється державу, шість літ „працють над реформами, работоспособная“ частина Думи, а що ми бачимо врешті? Чаю проминуло досить і не для таких реформ, яких вимагає російське громадське життя, а ладу, як не було, так і нема; замість того, „вермішель“ і свілька значивших, але мертворожжених законів. В чім же полягає причина такої безпорадності російського народнього представництва? Чи не в тій самій „работоспособности“ третьо й четвертодумської більшості? Люди, що протискуються в народні представники за допомогою закону 3-го червня і всяких виборчих махінацій, сами в втіленням безладдя, тому даремні гурлявдов-

Відгуки парламентського життя.

Д. Н. Чихачов (подільський депутат) заявив, що октябристи, коли захотять, можуть ще з'єднатись з націоналістами, бо блок в кадєтами неміцний.

Товаришами голови правих обрано Маркова і Левашова, секретарем—священника Мишковського.

Трудовики і соц.-демократи зорганізували комісію для розслідування жутаських виборів.

сінського, який вже двічі обраний Верховну владу.

Згадувати про конституцію, це все одно, що обмежувати Верховну владу, а за це по ст. 99-й карного статуту винуватого треба карати смертю...

Вимоги революціонерів все збільшуються. Коли вони матимуть усіх, то конституційна монархія їх вже не буде задовольняти.

Мавр знову попередив — ти не горілий в повітрі! > «Современное Слово» пише: «Цікаво, що офіційні слова не написав про промову Родзянкі, який зачепив стільки важких тем. Через конституційні нотки в промові Родзянкі, офіційно промовчав навіть і про ті частини промови, не вітати які офіційові вже воям соромно. Мовчанку офіційова в цьому напрямку можна вважати за вихід правих».

> «Земщина», звичайно, обвинувачує Родзянку майже за кривотівство. Він не відповів на привітання Государя, не запросив Думу вогати в ознаменування того, що йому доручено передати віроповідданчі почуття Його Величності.

> Бердянська преса тієї думки, що Родзянко сказав таку промову з ширмує, щоб заспокоїти опозицію.

> Паризький «Temps» вітає промову Родзянкі і надіється, що в цьому часу Європа буде більш рахуватися з інтересами Росії.

> Фракція кадетів прийняла проект загального виборчого права. Челюков настоював на тому, щоб проектом було одкладено на далі, вважучи при цьому на те, що на предвиборчій конференції цього питання не підіймають, і на предвиборчих зібраннях про реформу виборчого права і Державної Ради нічого не говорили. Краще б було, як би проект цей внісся через кілька місяців.

Пропозицію про негайне внесення проекту про виборче право прийнято більшістю 43 гол. проти 4.

ПО РОСІІ.

— В урядових колах. В таврійському дворці ходять чутки про неминучу відставку міністра внутрішніх справ Макарова і про заміну його чернігівським губернатором Машковим або головним управлінням хліборобством Кривошеїним. Запевняють, що ця заміна — питання найближчих днів. В політичних колах кажуть, що передателем ради міністрів дуже задоволений як виборами нового президента Державної Ради, так і теперішнім новим перегуртуванням фракцій. Кажуть, що він не був прихильником тієї політики під час виборів, якої держалися міністр внутрішніх справ і обер-прокурор вайос. Синоду. Тепер кажуть, він має змогу вично показати в сферах, до чого привчає утички. Товариш міністра внутрішніх справ Харузія, який вклучив обер-прокурором синоду ваяв на себе короннацтво виборами, як ходять чутка, теж увільняється з посади і переходить в сенат.

— Реформа селянського законодавства. В урядовій декларації, як кажуть, особливу увагу буде звернено на селянські реформи. Міністерство підготувало більше 80 законопроектів, які торкаються того чи іншого боку селянського життя. В першу чергу уряд має на увазі зупинити реформу селянських управлінь, поширити закон 14 люня 1910 року про селянське землеустроїтво на Привіслянський край, виробити закон про наслідкування по закону й по заповіту, маючи на меті попередити поділення й без того дрібної земельної власності селян, про реформу опекувської справи поміж селянами; мають на думці покласти на судові інституції опекувської функції; про урегулювання селянського оподаткування в звязку з майбутньою реформою волости, про виробку правил для видачі селянських позичок на заведення протиопожнежних будівель по хуторах. Мають на увазі здійснити проект нового продовольчого статуту, якого вироблено на принципі самопомогюва. (Р. У.)

— Конгрес учителів у Москві. Гурлок особ, що цікавиться становищем навчання нових мов, вирішив окликати рідняними святами конгрес учителів нових мов. Із-за жордону оподаткування на конгрес двоох видатних лінгвістів—д.д. Швейцера та Валтера. Із російських учених мають взяти участь в конгресі петербурзькі, московські та дорпатські професори. Конгрес, головним чином, буде розглядати питання про реформу навчання й реформу підготовки до навчання нових мов. Міністерство внутрішніх справ дало вже принципіальну згоду на впорядження конгреса, але нема ще дозволу од міністерства народньої освіти. (Р. У.)

— Поширення міністерства торгу. В раду міністрів міністерство торгу внісло законопроект, який радить в звязку з проведенням в життя законів про страхування робітників, вично поширити одділ промисловости, на якому лежить вся справа проведення цих законів і доглядати за ними. Законопроект проводить в порядку негачію і до рідняних свят хочуть пропустити його через обидві палати, щоб до нового року можна було його й здійснити. По законопроекті буде заснована нова посада помішника управителя одділом промисловости (по новим штатам— вице-директора департамента), під владу якого одійдуть чотири особливих одділи, що мають зв'язатися із теперішнього головного присутствія по фабричним та горнозаводським справам.

На посаду другого помішника управління буде, як кажуть, призначено члена ділоприводителя головного присутствія Н. С. Чемберса. Однй особливий одділ буде звідувати більшічними казасми, другий—страхуванням од нещасних випадків, третій—статистикою й четвертий всіми іншими справами, які входять тепер у компетенцію головного присутствія.

Згодом ці нові одділи, коли буде розвиватися страхова справа й вироблюватися робітничі питання, мають на думці знову поширити і відокремити в особливий одділ праці. (День.)

— Арештантська праця. При розроблюванні законопроекта про реформу каторги в міністерстві вогтілі було підняте питання про те, щоб завести арештантську працю на казенних закладах. Міністр доріг у своєму поясненні, яке він подав з цього приводу в раду міністрів зазначав, що звичайна арештантська праця на Амурській залізничній заставі допомогло успішній роботі. Арештантську працю звичайно тоді, як ваясод для здержування надмірних вимог і забастовок вільних робітників. (Р. У.)

Маленький фельетон.

Мобілізація. Базаров од імені націоналістів ваяв Родзянкові: «Объявляем вамъ войну.» 3 гаят. Отямившись трохи, після виборів, голови російського парламенту, націоналісти зібрались на раду. Повігнущивши в потилицю супротивних кореспондентів поступових газет, голова фракції одкрив зібрання. — Завликав я вас, панове,—почав він,—щоб...

— Знаємо, знаємо, за-для чого!—за-лементували націоналісти.—І без того на серці коти шаряють, а він ще ятрить свіжу рану. — Перепрощаю... але не могу ж я перейти до діла, не згадавши про наші злигодні. — Ну, та вже кажи, слухатимемо. — Не можна, панове, заховати того, що останніми часами фортуна не велики залищала до нас... — А бодай їй повизавило! — Панове, панове, прошу до порядку й не треба вживати таких рисковитих виразів: насамперед, вона хоч і сяка-така, а все ж таки богиця,— треба не забувати субординації... а друге: дозвольте звернути вашу ласкаву увагу на те, що такі бажання цілком зайві, бо вона вже давно сліпа, факт, відомий навіть гімназистам перших класів.

— До діла! до діла! — Я переждо до діла. Цей рік, панове, несе нам одну калашу за другою. — У-мгу,—муркнув на згоду Савенко. — Правда ж?—підслесливо обернувся до нього голова. — Дали! дали!.. — Не встигли ми видрапатися із виборчої калаші, як октибристи, злигавшись з жидо-кадетами, турнули нас у другу. Так от і пропоную шановному зібранню обміркувати питання: що робити. Ваше слово, пане Савенку. — На мою думку, панове, забрати своі манатки й геть із Петербургу. Нехай спробуєть без нас. Я вже свій чамавд... — Не можна так, друже,—вернув своє слово Шульгин.—Добре тобі говорити, як для тебе й у Києві поде діяльності ширше. А от я, скажому: ну, на якого, прости Господи, дідька я комуся там злядав в себе дома? Тут все таки за людину мене мають, а там... Та й препредет... От ми повиждома в Думі підчас голоосування: думали, якнайкраще зробити, а в сферах думались на нас за це. — Так, так,—мовив Чихачов,—утиками не слид. Не забувайте того, що дома треба буде працювати, щоб зажити популярності, а тут... забатькував в міопія або в тубуні—і вже ти популярний, вже тебе вся Росія ваяв. Он Пуршикевич, Тимошвія, Половцов, Вераска,—як імя й карьеру собі зробили? працює? Ну-ну! — Ну, то що ж діяти? як його репутацію й становище наме врятувати. — Октибристам на хвіст наступити! Геть їх, революціонері! — Може в згоду з ними вступити... — Геть їх, геть! Не треба! Нехай згинуть зрадники! — То, виходить, війна? — Авжеж, війна! — А чи ми ж готові до війни? — Ого! Такої втремо табака... — Як що треба буде,—зауважив Савенко,—то і мобіліуюмо моїх киявських орлят. Правда, деяких з них узято в полон російським урядом і замкнено до бундгарні, але ще чоловіка тричотири зооталося. таку демонстрацію втвуть, що...

— Ну, гаразд. Які ж іще сили ми зможемо мобілізувати? — Гамей, як треба, може бучау демонстрацію впорядкувати. Вагалі нам треба триматися роботоспособної частини російського громадянства й Думи. От ж шода, що Тимошкія та Обравцов не пройшли в Думу, а то-б-... — Нічого: Вова з Зямельським та Ваялем сами всю Думу роженуть. Те-те-те, а Хвостова ми й забули! Крушенський теж... — К чорту Крушенського,—зрадник! — Ну, як так, то будемо готуватися до війни. Сьогодні ж сповіщу октибристів про... Чого тобі? — Там якийсь октибрист пята, чи можна ввійти.

— Геть! геть його! по зашійку! — Стривайте, панове, може ж... Знаєте ж їх... Кияч сюди! Ввійшов октибрист. — Чув, що вокувати з нами ласодитесь. — Та не помилуємо! — А чого? — Щоб з кадетами не накладали, младотурки паршиві! — Голубчик! ви вже й лагаетесь. Треба ж було нам Родзянку виперти в голову. А тепера хоч усі місця в президіумі заберіть, нам байдуже. — Справді? А кадета? — Хо-хо-хо! Які бо ви!.. ніби не знаєте, що ми—октибристи. Снептин.

ПО УКРАЇНІ У КИЇВІ.

— Вшанування пам'яті М. В. Лисенка. Вчора на засіданні киявського науково товариства, з поради голови т-ва проф. М. С. Грушевського, вшановано встановивши пам'яті М. В. Лисенка, який був членом т-ва. Проф. М. С. Грушевський сповістив присутніх, що незабаром наукове товариство впорядить засідання, присвячене пам'яті покійного композитора.

— Киявське громадське зібрання «Родина» (В. Володимирська, 42). В середу, 21 новабря, в зібранні має бути вечірка художньо-етнографічної комісії з концертним відділом і танцями. На вечірці буде виано два коштовних призи за найкраще жіноче стільне українське вбрання. В концертній відділі беруть участь артистки та артисти місцевої опери та драми і хорстудентів під орудою А. І. Грушевського. Під час танців будуть виконані національні українські танці: «аркан», «роман» та інші від орудою В. П. Верховниці. Конфеті, серпантин і лютяча почта. В декоративних кіосках буде продаж кукарських виробів. Вхід для д.д. членів зібрання—55 к., учнів вищих шкіл—35 к. і не учнів—65 к.

Початок у 8 з половиною годів вчора. — Відгук бешету хуліганів. Українська киягарія «Літературно-Наукового Вістника» подала позов на 700 карб. на студента киявського університета Вадима Сокольського, Анатолія Карцова і часового підмайстера Корвіна Шевченка, які 11 новабря розбили пляшками з чорнями шибки у киягарні і позадвали чорнями кияги й портрети.

— Заборона українських плакатів. Гурткові студентів киявського комерційного інституту не дозволено друкувати українським мовою плакати про вечір 22 новабря, який впоряджується в комерційному зібранні.

— З'їзд по жіночій освіті. Комітет по організації 1-го загально-російського з'їзду по жіночій освіті, який впорядковує ліга рівноправія жєанців, звернувся до фребельського інституту, щоб останній присогласав у Києві особ, які б зробили на з'їзді доклады. Програма з'їзду досить широка. З'їзд призначено на 26 декабра.

— Одонтологічний з'їзд. На одонтологічний з'їзд, що одбудеться в Одесі, у Києві вибрано делегатами Л. С. Бланка, С. Г. Фейгина і А. В. Вілейка.

— Карта шосейних і ґрунтових доріг. Імператорське руське автомобільне товариство постановило скласти карту доріг Росії. Для цього товариство звернулось до всіх земств нашого краю з проханням прислати по змюві точні відомости про ґрунтові й шосейні дорози.

— В комерційному інституті. Вчора повернулось з Петербурга вилькаві туди директор комерційного інституту М. В. Довнар-Запольський і обидва відступити від цього порядку, щоб розглянути цікаві статті д.д. Жебуньова й О. Саліковського з приводу сучасного становища українського письменства, головним чином—нашої періодичної преси. Хоч ці статті й уміщено наприкінці книжки, проте значіння їх—принципальне й практичне—настільки велике, що буде цілком слушним одотунити від порядку й розглянути їх на початку.

Статті обох названих авторів виникли з одного джерела—з недавньої виставки друкованих творів, що були в Москві, а точніше—з статті д.д. Петлюри про ту виставку, уміщеної в попередній книжці «Укр. Живни». Як пригадують читачі, д.д. Петлюра в своїй статті «Український одділ» на виставці промавленій печаті був прийшов до дуже сумних висновків, що до чисельности й вартости української преси в Росії. І д.д. Жебуньов, і д. Саліковський згожувались з справедливостю цього висновку д.д. Петлюри, але в поясненні факту малого розвитку української преси вони радикально розминаються.

Д.д. Жебуньов у своїй статті «Чому бить бідень українській одділ» на виставці промавленій печаті цілком слушно зазначає, що мало констатувати самий факт бідности української преси, не давши його докладнішого пояснення. Факт сам по собі нічого не означає, бо перше вельо необхідно вичитати, які причини—внутрішні чи зовнішні—лежать в його основі. Коли б вичитали, що в українській нації справді не стая «пороху», щоб зтворити письменство, гідне її чисельности, тоді, не могло б бути й сумніву, що фонди наші стоять дуже низько. Коли ж вичитали б, що розвиток нашого письмен-

ства гальмується причинами зовнішніми, від нас незалежними, тоді не могло б бути й розмови про «брак пороку», чи про щось подібне. Можна було б, розуміється, сумувати з цього приводу, але бажання «сезжитися в вогні в глибокій собі» (таке бажання зьявилось у д.д. Петлюри, коли він оглядав московську виставку)—ні в кого з українців не зьявлялось б.

Д.д. Жебуньов рішучо стая на бік причин зовнішніх. Він, розуміється, признає, що сучасне українське письменство не бездоганне як з боку змісту, так і з боку форми. Але, на його думку, не внутрішні хибки українського письменства гальмують його розвиток і поширення: вично цьому здебільшого обставини зовнішні, від українства незалежні. Перше місце серед цих обставин займає низька культурність української народньої маси, її незнатка не тільки до українського друкованого слова, а ваягалом до якого-небудь друкованого слова. До того ж, де-якою гальмою для поширення творів українського письменства зьявляється новий, неприродний для нас правоспис, а також нова літературна українська мова, трохи віддалена від народної. Нарешті, автор зупиняється на тих жорстоких репресіях, що останніми часами буквально терроризують українського масового читача й передплащатика. Часто передплащування українського часопису а справжнім подвигом з боку якого-небудь селянського учителя чи навіть селянина-хлібороба, бо за цей подвиг переносить на іншу посаду в місцевість з великоросійським людиністю (як зроблено з свящ. Герасенком на Полтавщині), викликають у волости, допитують, переслідують, беруть в підозріня й зачисляють у

— Результати «славянського дня». Вчора пізно вночі підрахунок жертв, вібраних 14 новабря на користь балканських славян дав ваяго 19 000 карб. Не порохваними лишилось ще 100 мішків. Завтра підрахунок буде скінчене. — Справи виставки. На останньому засіданні правління п.-з. одділу російської експортної палати постановлено організувати експортно-торговий одділ на вивозці 1913 р. в Києві. — Терорний трамвай почав функціонувати повзвчора. Коли трамвай йде від лугівської турми до суду. — Агрономічна нарада. З 10 по 15 декабра у Києві одбудеться губерньська агрономічна нарада. — Поземельні податки. Міністерство фінансів підрахувало поземельний державний податок на 1914 р. на Киявщині в сумі 606 473 карб., по 15 коп. на десятина.

— Незадоволене прохання. Міністерство не задовольняло прохання про одотрочку по одбуванню військової повинности для 54 студентів комерційного інституту, які пробули в інституті більше чотирьох років.

— Висліка. По наказу міністра внутрішніх справ а південно-західному краю вичлено єврея Качура за порочне життя. — В суді. Сьогодні, 20 новабря, у суді одбудеться урочесте зібрання присяжних адвокатів і їх помішників з приводу розован заведення судових устанюв. Судового слідчого 6-го участка г. Києва П. І. Мераго вибрано на загальних зборах киявського окружного суду членом окружного суду.

— Недаєсть з поладами. На ковельській коалі, п.-з. залізниця, між ст. Класово і розвідком Страшево зблизилось два товарних поїзди. В одному поїзді робито три навантажених вагоно, а в другому шість. З поїздів прислуги серйозно ніхто не пострадав. На місці нещастя вичлено поїзди з робітниками і ремонтним матеріалом. Для пасажирів в цьому місці пересядка. — Заходи проти холери. Як відомо, у Турції тепер лютує холера. В цій справі начальник південно-зах. вай. дорози одеська адміністрація зашугує, яких заходів ваянто проти холери на п.-з. залізній дорозі.

— Поштові скарятини: У васильківському земському лікарському участку почався поштові скарятини. З 1 по 15 новабря захворіло 43 душі.

ВІСТІ З КРАЮ.

По зєвствах. — Асирювка на освіту. Хорольська повітова земська управа асигнувала на 1913 рік на народню освіту 301.348 карб. Зинківське повітське земство асигнувало на освіту 277.812 карб. — Охтарські земські збори (на Харьківщині) асигнували 24.000 карб. на будинок для селянсько-господарської школи в селі Котельні. Школу почнуть будувати в 1913 р. — Постригальні курси. Харьківська губерньська земська управа має заснувати для ветеринарних фершалів постригальні курси. — Шалійні справи. Народна освіта на Кубані стоїть гарно. Місцеві жителі витрачають на школи більше 1/2 мильйона карб. на рік, школи забезпечені землею од 200 до 300 десятин, а деякі школи мають і по 300 десятин. Тепер для шкд виділено всієї землі на Кубані 36.000

«Українская Жизнь».

№ 10. Октябрь 1912 г. Анкета «Укр. Живни» про відношення російських політичних і громадських діячів до української справи, як виявляється, не зосталась «глазом вопиючого в пустелі». Кожна чергова книжка журналу привноєть все нові відгукки на цю анкету, й хоч досі відповіді надходять все від «теоретиків», а не від «практиків»,—проте вага цих відгуків досить значна й помітна.

Цим разом знаходимо статтю відомого російського письменника А. Н. Луначарського «О национализме вообще и украинском движении в частности». Як і Максим Горький, д. Луначарський теж не відповідає окремому на кожне запитання анкети, а тільки висловлює деякі загальні уваги «з приводу анкети». Увага ці здебільшого досить цікаві сами по собі, але їх цікавість ще більше зростає від того, що д. Луначарський, як він дий сам підкреслює, висловлює не тільки свої особисті думки, а думки певної частини російських марксистів.

Отже д. Луначарський принципіально вітає відродження ваякої по-неволеної національности, бо, як він каже, «в оржестрі людскости кожен особий інструмент, кожен тембр, кожен новий модує зьявляється адобучком і збогачує піле». Але не ао всякий націоналістичний автор може примиритися—навіть не ао всяким націоналізмом по-неволеним народностей. Коли націоналізм починає переходити в шовінізм і в культурний сепаратизм, коли він коєть якравий дрибобуржуазний характер—він в погляді д. Луначарського

й його одиодумців стая вичем небажаним.

Що до українського націоналізму, то ваягалом д. Луначарський висловлює його свої вайчиріші симпатії. Поруч з цим він підкреслює, що й російські марксистів в особі своєї української представниці («Спілки») не тільки не протиявляють українським національним домаганням, починаючи від націоналізації школя й кітвачува автономією, а ще вважють необхідним підтримувати їх. Але одочасно автор констатує, що в українстві починають проявлятися і течії небажачі. Правда, він не наводить більш адо менш переконуючих прикладів, з яких стало б ясно, що ці течії справді існують і займають в українстві поважне місце. Та по суті автор і сам не надає великого значіння тим темним точкам, які він добачив на тіл українства. Своєю статтю він киячєть поетичним панегриком українському народові—«молодім кривуни Україні, що кілька віків спить під залізним тугарем історичного гніту, абєргіши проте свою многонадійну молодість»...

Од занадто загальної статті д. Луначарського перейдемо до більш конкретної статті д. Дм. Донцова: «Еще о русском либерализме», яка по суті порушує все те-ж болоче питання про взаємні відношення між російським і українським визвольним рухом. Як пам'ятають читачі, д. Донцов у своїй попередній статті про перспективи українського руху в Росії був прийшов до висновку, що ліберальна Росія буде для нас такою-ж «Societas Leonina», як і теперішня консервативна. Разом з тим автор був висловив думку, що розвиток українсько-великоросійських відношин у

Росії піде тим самим шляхом, що й розвиток українсько-німецьких відношин в Австрії: як там, так і тут па-вуду сучасної народності «порозуміється» з доляжками, щоб спільними силами гальмувати національний розвиток українства. На цю статтю в попередній книжці «Укр. Живни» написав свою «критику» д. Жаботинський, який силкувався довести, що «не такий страшний чорт, як його малює» д. Донцов.

Тепер знаходимо відповідь д. Донцова на оптимістичні пророкуванія д. Жаботинського. Потвержуючи те, що він писав раніш, д. Донцов, між иншим пише про «національну» психологію росіянина (звичайно це слово в розумінні «великорос»). Мені не доводилось зустрічати більших консерваторів у національній питання, ніж росіяне... Росіяне «здавна» звикли думати, що «хохли»—«вбгь» руського народу. Про це їх учив Іловайський, про це вони читали в газетках—навіть ліберальних, в цьому почасті, на жаль, переконували їх і сами «хохли», які не завжди з потрібною виразністю підкреслювали свою національну особистість. Що дивного, коли вони тепер не хотять привичагтися до иншої думки? Ось через що «психологічно» навіть ирайний ліберал у домаганнях автономії для Польщі побачить меншу недомудрість, аїж у домаганнях українзації народньої школи на Україні. Як раз національна психологія росіянина, від якої не вильні й ліберали, швидче може «відхитати» його від українства, ніж «притягати»...

Розглянувши статтю д. Донцова в початку нашого огляду, ми тим самим одотунили від того порядку, в яким розміщено статті в цій книжці «Укр. Живни». Тепер нам знов доводиться

десяти. Середніх шкіл в 1911 році на Кубані було: 5 хлоп'ячих гімназій, 4 прогімназій, 4 реальних школи, дві — технічних, 3 вчительських семінарії — дві хлоп'ячих та одна дівоча, 8 дівочих гімназій, дві прогімназії та 1 мариїнська дівоча школа; городських шкіл 96, ремісничих курсів було 7, сельських початкових шкіл 782. Всіх учнів було в 1911 році в кубанських школах 104,507 душ — 71,128 хлопчики та 33,384 дівчат.

Обернений учитель. В полтавській Маріїнській гімназії недавно готовились до вечірки. Вчитель Авраменко пораяв гімназисткам принести для декламації вірші, але такі, де не зустрічається слово „свобода“, щоб часом не влетіло за це йому. Сам Авраменко дав для декламації вірші „Умираючий лебедь“. Гімназистка прочитала. Авраменко пораяв їй зробити таку поправку в вірші: замість „правду виділяв в перший раз“ — „правду виділяв в довший раз“. „Вачите, — сказав Авраменко, — директор може подумати, що ви ні разу не бачили правди ні в житті, ні в гімназії“. Друга гімназистка прочитала уривок з „Мертвих душ“ Гоголя — „Тройка“. Коли гімназистка прочитала: „Не в'їмських ботфортових ямщиків“, вчитель спинив її й сказав: „Ці слова треба як-небудь замінити, бо директор німець“. Останні слова „Тройка“: „Так і ти, Росіє, мчавшися вперед і вперед“ — Авраменко зовсім викреслив.

На вечірці гімназистки не випускали з віршів ні „правди в перший раз“, ні „в'їмських ботфортових“ і тільки „мчавшися Росією“ випустили.

Старовина.

Підчас археологічних розкопок в дніпровському повіті (на Херсонщині) знайдено старовинні городища, де жили люди ще до Різдва Христового.

Гробниця. В харківській єпархіяльній музеї церковної старовини мають привезти в Арсенівського скату дуже старовинну грецьку гробницю, яка має великий історичний інтерес. Ця гробниця багато літ стояла в грецькій церкві в Малій Азії.

Музей церковної старовини. В харківському єпархіяльному музеї є багато цікавої старовини, яка має історичний інтерес: перша друкована в Росії біблія острожської друкарні, старовинні портрети бігородського святого Іоасафа та єлободсько-українських архієреїв, грамоти та листи святителів — бігородського Іоасафа та Задонського Тихона, старовинні ікони, ризи, чапці, посохи, віпці, евангелії, хрести тощо. Незабаром цей музей одержать для публіки.

Всякі звістини.

Кривава білка. З Новомиргородської (на Катеринославщині) повідомляють, що в маєтку генералши Смакалової, в селі Михайлівському, була кривава білка. Ця білка сторожі-каваці напали на молоду, що йшла з перкви, і почали стріляти в молоду. Збіглися люди й почалися білка. Одного вбито, двох тяжко поранено. Арештовано багато селян.

Тютюн. З Кременчука повідомляють, що при допомозі місцевого біржевого комітета південні тютюнові фабрики улаштують експорт тютюнових виробів в Китай.

Риба. В порті Чорном, що недалеко од Перекопа (на Херсонщині), матроси збили дуже цікаву рибу — „Меч-рибу“, яка живе в Середземному морі, Атлантичному та Індійському океанах. Убита риба має 2 з половиною аршини довжини. „Меч“ — довгий роговий ніс. Риба ця нагадує навіть на китів. З цієї риби зробили супудало і одвезуть його в херсонський музей.

Бійка. Невдачно по Кам'янець-

Подільську йшли гімназисти. Їх догнав воїнський начальник Волянничов, штовхнув одного гімназиста і наступив на ногу другому. Один з гімназистів сказав до своїх товаришів: „Яке нахальство“. Це почула начальниця і так вдарив по лицю гімназиста, що кров потекла.

Душогубство. У Новому-Бикові, на Чернігівщині, цими днями убито молодого хлопця Степана Войка. Це злочинство зроблено хлопцями-новобранцями на вечірці у селянина Давнича, котрий випрошував свого сина в салдати. На цій вечірці був і Войко. Чогось він не подався в Михайлом Зінченком і ударив його кулаком. До бійки пристали шість других хлопців-новобранців, котрі розтоптали Войкову голову, а потім однесли його у сад і кинули у копака. Тут його знайдено. Убивців поліція арештувала.

Напад. Недалеко од Маріуполя 8 злочинців напали на козтору хлібопотогонця Ольшеського, пограбували 12,470 карб. і вникли.

Волосні бібліотеки. По 1-му мировому участю бердичівського повіту, постановлено заснувати при кожній волості бібліотеки. На це діло уже зібрано 788 карб. 80 коп. Губернська вища адміністрація пораяла завести бібліотеки по каталогу книгозбірні дукьянівського народного дому у Києві, визнавши цей каталог адекватним. (Власн. кор.)

Незадоволене прохання. Селянин о. Великої-Вовнянки, таращанського повіту, бажаючи розвинути торгівлю і промисловість у себе, клопотався, щоб село було переіменовано на містечко. Прохання цього не задоволено. Мотиви — малочисність та збожеволіло. (Власн. кор.)

Українські вистави. У Запоріжжі-Кам'янському (на Катеринославщині) гурток українських любителів при товаристві „Ехо“ виставить п'єсу Розумовського „Дочка степу“. Готують також до вистави „Вія“ Кропивницького.

Арешт. У Харкові на вакзалі жандарми арештували якихсь двох злочинців. Один назвав себе робітником-осетинцем Чегієвим, а другий — комісіонером Татаровим. В їх чомоданах знайшли багато патронів, мажор, вакладних зусів та грошей. З них зняли портрети і посадили в тюрму.

Справа з пам'ятником Т. Г. Шевченкові.

Засідання журі. На 21 декабря призначено засідання журі для розгляду проектів пам'ятника Т. Г. Шевченкові. В журі запрошено таких осіб: Ф. П. Балабановського, В. А. Веклемішева, С. І. Васильєвського, В. М. Галицького, А. Я. Гінабурга, І. В. Іжакевича, Ф. С. Красильного, В. Г. Кричевського, Ф. В. Котарбицького, Л. В. Позена, І. Г. Рафєєвського, С. І. Світославського, А. І. Слаотіюна, І. Ф. Селєзєва, І. Труша, В. В. Городєцького, Е. М. Сердюка, С. П. Тимошенка, М. Ф. Вілянського, О. С. Грушевського, М. С. Грушевського, І. М. Дякова, М. О. Коліубинського, Г. І. Квятковського, О. І. Левитського, Ф. А. Лявогуба, В. П. Науменка, О. О. Русова, М. Ф. Сумцова, І. І. Щатковського.

Ліру співацьку узяти
Хочеться часто мені,
Хочеться так заспівати —
Вдарить по струнах її,
Щоб розривалося серце,
Чуючи агуки святи,
Щоб запалало все краще
В людській холодній душі...

1909 р. П. Х.

За кордоном.

Оптимістичний настрій в Англії.

Не зважаючи на чутки про афганську мобілізацію, в дипломатичних колах Лондона досі панує бадьорий настрій. На думку англійських дипломатів, пануючий на континенті песимізм нічим не виправдується. Воєнні заготовки деяких держав цілком натуральні і зрозумілі, але вони зовсім не свідчать про те, що війна неминує. Поширені чутки про те, що Турція підтримує в її упертості деякі держави, викликають в Лондоні тільки усмішки. Ця упертість Турції пояснюється тим фактом, що туркам вдалося підвести до Чатаджі нове військо. Наперекір волюнчим повідомленням німецьких газет переговори між державами тягнуться і ведуться в лагідному тоні. Можливість війни за сербську гавань — для англійців уявляється цілком неможливою. Люде, які сидять в канцеляріях — лише „Times“ — до того залупатили в канцелярських формулах і в дипломатичному жаргоні, що зовсім втратили почуття до дійсності. Але в кінці на сцену вийдуть маси, за кошти яких ведеться дипломатична „праця“ і рішуче заявлять, що війна можлива тільки тоді, коли мова йде про реальні, життєві інтереси“. Теж приблизно пише близька до міністерства „Westminster gazette“. Конфлікт Росії з Австрією за доступ Сербії до моря, — лише ліберальна газета, — це — дикунство, це абсурд. Це дикість було б, звичайно, як би втрутилися в цю справу Німеччина, Італія, Франція і Англія. Ми інстинктивно відчуємо, що світ ще до цього не збожеволів“.

Паніка в Константинополі.

З Константинополя пишуть, що втікачів там тепер вже більше 75 тисяч. Доведено до божевілля своїм невимовно важким становищем і підбурені духовенством, вони все більше і більше погрожують європейцям. Паніка росте не тільки серед європейців, а й в турецькому громадянстві, яке втікає в Малу Азію.

Конференція послів.

З Парижа повідомляють з приводу проекту сера Едуарда Грея про те, щоб скласти конференцію послів, що ця справа ще не стоїть на реальному ґрунті. Греї розмовляв з приводу цього з послами держав і доручив їм довідатися, як поставляться до цього їхні уряди. У всякому разі річ йде тільки про те, щоб підготувати ґрунт для конференції. Саму ж конференцію скликано буде тільки після балканської війни.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Всякі звістини.

ПЕТЕРБУРГ. Сьогодні передав на обговорення передсудової наради питання про заведення подільської другої самостійної єпархії з кафедрою у Вінниці.

Одного з завзятих ілюдорівців в Царщині вважали в салдати і зачислено в петербурзьку гвардію. Ілюдорівці змовляють його, щоб він так, як Бахурин, подав прохання про помилування Ілюдора.

МОСКВА. В Севастополі, по наказу в Петербурга, адміністрація заборонила турецькому консулові збирати місцевим воякам жертви на користь Чорного півмісяця. Збірати дозволено тільки поміж турецькими підданцями.

Наложено арешт на 266 ч. „Утра Росії“ за статтю „Въ Государственной Душѣ“. Редактора позивають по 128 ст.

В Вільні помічено вночі сходку робітників. Арештовано коло 100 душ.

ВІЛЬНО. Судову палату повідомлено, що в мінському окружному суді викрито зловживання. Канцелярсь-

кі служачі, за плату, сховали, починаючи з 1904 року, до п'ятдесяти апелій. Призначено слідство.

Війна.

Облога Адріанополя.

МОСКВА. Болгаря намагаться взяти Адріанополь, поки буде підписано перемир'є. Турки зваяють обороняють кріпость. Командант без миловердя розстрілює офіцерів, які говорять про капитуляцію. Вій коло Адріанополя не стихає.

Коло Скутари

ВІДЕНЬ. Чорногорці бомбардирують Скутари. Військовим операціям стають на перешкоді дощі.

Переговори про мир.

ПЕТЕРБУРГ. Єсть відомості, що протокол про перемир'є між турками й болгарами підписано буде сьогодні, 20 ноября. Переговори ж про мир одбуватимуться не в Чатаджі, бо звідляти незручно телеграфувати. Переговори втнуть в одному з європейських городів, більш того, що в Ніппі.

Умови перемир'я такі: і болгарги, і турки удержують за собою заняті позиції, зобов'язавшись не підвозити до Адріанополя і Чатаджі свіжого війська і боєвоїх припасів. Знімається морська блокада. Коли хто з супротивників схоче знов почати військові операції, то має попередити про це за два дні. Болгарське військо неважодовене перемир'єм. Незадоволені й младагурки.

В Австрії.

ВІДЕНЬ. Закінчено фортифікацію деяких нових пунктів в Галичині. збільшено охорону мостів і складів. Наезлення підомлено, що приватних осіб, які підходять до військової сторожі, варто розстрілювати без попередження.

ПЕТЕРБУРГ. З Відня телеграфують сенсаційну чулку, ніби імператор Франц Йосиф думає зріктися трону на користь наслідника.

Офіційна „Montags Revue“ в передовій статті заявляє, що чулка, ніби відносини між Росією й Австрією покращали, безісіданні. Роспускають їх заінтересовані біржеві сфери.

Австро-сербський конфлікт.

ПЕТЕРБУРГ. В Відні пущено було чутку, що Сербія підводить військо до австрійської границі. Відградське телеграфічне агентство категорично спростовує цю чутку, кажучи, що сербський уряд не посилав і одного салдата на північну границю і робить все можливе, щоб одвернути конфлікт.

Відгуми війни.

МОСКВА. В лондонських газетах опубліковано заяву салонницького равняня, який спростовує чутку про єврейський погром в Салоніках.

ВІДЕНЬ. З Відграда повідомляють, що Сербія не буде протестувати, коли Албанії дадо буде автономію. Кандидатами в князі Албанії називають: герцога Ураха, герцога Абдуль-Меджидіа і принца Фуада.

СОФІЯ. Організовано комітет для боротьби з холерою, яка може перекинутися з турецької армії в Болгарську. Комітет закликає громадян поступати в санітарні отряди, бо найбільш санітарні на війні. Комітет має думку видати брошюру, читати лекції про холеру і організувати санітарні отряди.

Література, наука, умілість і техніка.

— Вийшло ч. 14 „Рідного Краю“. Зміст: Ні одного депутата!.. З кругу „Оснь“ — вірші Ю. Михайлова. Із

единою метою образити національну людування поляків, але українська подіяєть Холмщина з того відокремлення не матиме ніякої користі. Браце отже було б зоставити все по-старому й зачекати з розмежуванням, поки поляки й українці матимуть змогу сами вирішити це питання.

Думає д. Васильєвського, як сказано, не раз підносились і польській, і в російській ліберальній пресі — хоч треба сказати, що не з такою вираженістю. Але про одне запитаємо д. Васильєвського: а що було б, коли б Польща дістала автономію раніше від України?

Тоді Холмщина на війні й безповоротно відійшла б до Польщі, й місцеве українська людина була б остаточно спольщена. А тепер, коли долю Холмщини, принаймні, з офіційного становища, відокремлено від долі Польщі, українська людина має менше причин боятися одності автономії Польщі до здобуття автономії України. Виходить, що відокремлення Холмщини по суті не тільки не загострило польсько-українських відносин, а навпаки зробило їх більш янними й доброзичливими.

Серед статей інформаційних знамаються гарно й ґрунтовно написані статті д. В. Дорошенка „Українська академія наук“ (докладні відомості про заснування й діяльність „Наукового товариства імені Шевченка“ у Львові) й д. С. Вуди „Український театр“ (докінчення буде). Статейка д-ки С. Русової „Національний впрощє в європейському освітченні“ знайомить читачів з діяльністю французького Comité de Patronage й з його орган „LesAnnales des Nationalités“ (на цю тему, в „Раді“ недавно був уміщений фельетон д-ки Русової).

шпаргалів безробітного інтелігента (нідець) оповідання Одного. Та погляньте ж бо! (малюнок в економічного життя) — Петра Оправхати. Новітня українська музична етнографія, (Буковина, Закарпатська Україна, Галичина) — Тамаша Ворейка. „Вечер Вадурі“ (коментарі Г. Хоткевича) — Олені Чілки. Нові книжки, Оповістки.

Малюнки: Українські перва стародавнього зрава, — в селі Старий Кодак (у Катеринославщині) і в селі Копішці (на Поділлі).

— Вийшло 2 ч. хліборобського часопису „Рілля“. Зміст: До читачів. Хропика. Лубия або лупин. — М. Лупкевич. Лікарські трави на Лубенщині. — (Києць). — В. Добр-жай. Про селянське молочарство. П. В. Павлюк. Свіян в господарстві. — М. Шандиба. Громадські записки на Кубані. — Н. Маушко. Весіли про горючину. — С. Хоменко. Останні розсоєження. З хліборобської практики. Орендарські товариства в Італії. — А. Силєво. Орловщинське позичкове товариство. — Крайній. По Україні. Про діяльність земств та товариств. Запитання і відповіді. Оповістки.

— Вийшло ч. 44 „Неділі“. Зміст. Іван Фрашко: Давтова друга любов. — Стефан Чарнецький: Перший драматичний конкурс на Галичській Україні. — Поворот болгарських бранців з визвольницької неволі. — Іван Нецуй-Левинський: На концерті. — Т. Ярославенко. — У Віктора Матюка. — Записки. Ілюстрації: Поворот ополчених болгар з визвольницької неволі.

— Вийшло ч. 6 дитячого часопису „Давінок“. Зміст. Марко Лукашук: Українці. — Іванна Мурська: Закарко-музика. — Л. Нерішена: Різдво Марусі. — Х. Майстрєнко: На самітнім острові. — Про давні замки. — Нові книжки. — Географічна сміховина. — Всячина. — Праця і забава. — Переписка редакції. — Додаток для малих читачів: Киє: Булець і миш. — Мудрий факір. — Збавочок слів. — Загадки.

Театр і музика.

— Сьогодні, аважачи на завтрашнє велике свято, по всіх київських театрах вистав не буде.

— Український театр. Третя вистава нової п'єси „Зачароване коло“ пройшла в великим художнім успіхом і вібрала повнісенький театр. Артистці д-ці Доль, яка виконує роль пастушкі Магуса, було піднесено квітки. Завтра ввечері „Зачароване коло“ йде знов.

— Бенефіс артиста Ф. В. Левницького. У четвер, 22 ноября, справляє свій бенефіс артист і режисер труппи д. Садовського Ф. В. Левницький. Спектакль обіцяє бути дуже цікавим. Йде у перший раз весела комедія д. Левницького „Гроші“, в якій автор виступає у двох ролях: Красножана і урядника. Решту ролей поділено так: Губатий, багатий мідання, комерсант, — д. Вільшанський; його жінка — д-ка Борисоглібська, Люба, їх дочка — д-ка Хуторна. Грілий, привачик — д. Корольчук. Діатковський, одставний чиновник, — д. Ковалевський. Даша — д-ка Терентьєва. Сосновський — д. Петляшенко. Слуги — д. д. Дніпро-

Д. С. Єфремов у статті „Что и требовалось доказать“ подає деякі подробиці про закриття київського українського клубу, доточуючи до фактичної сторони чимало своїх цікавих міркувань. На жаль, в причині цього арозумілих не маємо змоги ні підтвудити, ні переказувати цю статтю.

Які знавде, гарним добром матеріалу й влучним його розмінням визначаються одділи „На Україні“ й „Вісї ея“, „Вибіографія“, „Літературная льтопись“ та інші. В одділі бібліографії, між іншим, знаходимо докладну рецензію Д. д-ка на відому польську книгу Z dziejów Ukrainy.

Наприкінці нашого огляду вертаємо до тих двох сторінок, що нами починається остання книжка „Укр. Живни“. Маємо на увазі заяву „От редакции“, в якій разом з оновіщенням передплата на „Укр. Живни“ у 1913 р. редакція журналу висловлює надію, що читачі й в наступнім році ставитимуться до „Укр. Живни“ в прихильній і сподути. „У надії на сподути й підмогу читачів, — читаємо в заяві, — з вірою в необхідність праці для можливого здійснення завдань українського життя, ми вступаємо в новий період свого існування“.

З свого боку висловлюємо надію, що цей заклик „Укр. Живни“ не зостанеться без відгуку й що громадянство дасть змогу цьому корисному органу працювати і в наступнім році з такою-ж користю для української справи, як він працював і працює протягом першого року свого існування.

М. Григорович.

АКЦ. Т-ВО

ХРЕЩАТИК № 19 проти Думи.

Єдиний у Києві спеціальний склад грамофонів і пластинок Грамофони „АМУРЪ“

Завжди були і зостались першими дякуючи ясній безшумній передачі і виключної міцності механизма (з фабр. гарантією на 10 літ).

!!! ОБЕРІГАЙТЕСЬ ПІДРОБОК !!!

Справжній Американський грамофон має 4 марки „Литицій Амуръ“.

Каталоги українських ЛЬГОТНА

пластинок безплатно. РОЗСТРОЧКА.

ва і Маринич. Після цього піде „Поревній“ з участю д. Садовського в ролі старшини і д. Мезидського в ролі старожва; решта ролів поділена між д-ми Борисоглібською, Малиш-Федорець, Марьяненком і Паньківським; на закінчення спектакля підуть „Вечерниці“ Ніжинського.

Нові дебюти в трупі д. Садовського. У п'ятницю, 23 Нювбра, в театрі д. Садовського піде уперше в цьому сезоні опера „Галька“, в якій будуть дебютувати: артистка д-ка Литвиненко в ролі Гальки і артист-баритон, д. Суховольський, що скінчив консерваторію у Петербурзі, в ролі Януша. Слідуюча вистава оп. „Галька“ піде на тім тижні з участю д. Микли в ролі Іоантека.

Бенефіс в трупі А. Садовського. Слідуючий бенефіс на тім тижні одано д. Вільшанському; піде відома п'єса М. Старицького „Талан“. П'єса Крашевського „Мед каштелянський“ в українському перекладі піде на 5 декабрі в бенефіс артиста С. Паньківського.

Городський театр. Готується нова опера київського композитора д. Ловцького „Лукреція“.

Театр „Солов'ї“. В цю п'ятницю бенефіс артиста д. Смирнова, йде п'єса Гофманстала—„Кажлий чоловік таков“.

„Вел ами“. Ян і треба було сподіватись, драматична переробка Мопсанаового роману „Вел ами“ не вдавалась, як і взагалі не вдаються на сцені всі драматичні переробки. Дія в п'єсі майже зовсім не звязана, симобуття зроста художнього твору поспована автором-складачем драми, який, пристосовуючи роман до сцени, мусів викинути силу подробиць, що так привращують цей краєвий з творів Гюґ-де-Мопсана. П'єсостановка цієї п'єси в багатьох сценах недбала, не продумана, а гра артистів на першій виставі була недбала і місцями нудна. Оживляли трохи п'єсу—д. Радін (Жорж Дюруа), в бенефіс якого йшла ця п'єса, д. Кузнецова (Сузанна), д. Волховської в ролі Вальтера і д-ка Лисенко (Клотільда). Бенефіціанта вітали рясними оплесками, квітками і подарунками. А. П.

Трупа д. Сагатовського грає в г. Смоленську.

Театр у Полтаві
отдається на Декабрі місяць до Рідва для української трупи. За умовами треба звертатись в контору театру до В. М. Вікторова—Пархомовича. 10-663-1

ДОПИСИ

Г. СВІРА. Повіт без агрономів. Повітові земські збори в 1911 році затвердили обрахунок на агрономічні збори в повіті в сумі 26,000 карб., запросили агрономічний персонал, котрий виконував свої обовязки, як повинно бути. Селяне за порадою звертались дуже часто; бували дні, в які набіралося до 30 і більше душ. Селяне були дуже задоволені, що і

вови такі дждались і поради од щирого серця, бо повітовий агроном д. Колиберський дуже прихильно ставився до селян. Та не довго прийшов радати.

Голова повітової земської Управи д. Таранов, через хворість, склав свої обовязки, а на його місце обирали землевладельця д. Широкова, бувшого мирового посередника, істинно-русску людину, мало тамду в земських справах. Д. Широков, ставши головою земської Управи, перш за все завіз такі порядки: кожен служаший,—чи то з вищою, чи з низшою освітою,—повинен був заповідати ласки, повинен був виконувати примхи голови... Мало цього, через те, що голова в деяких справах цілком не розбрався, то він за порядком звертався до бухгалтера Управи, д. Лупського, який, не маючи освіти і земської практики, дуже чванявся своєю посадою і не долюбляв людей з вищою освітою. Наслідком цього скоро почали траплятись прикри неспорозуміння, наприклад: бухгалтер затягував видачу жалування агрономічному персоналові аж до другого місяця, задержував деякі асигновки по агрономії, і т. ин. Невчасне отримування грошей часто ставило агрономів в дуже кепське становище. В такім становищі, розуміється, агрономів не в силах були виконувати свої обовязки перед населенням і мусів кидуть посаду і шукать посади в інших земствах. Так кинув посаду агроном-практикант з вищою освітою д. Зуземіль, за ним кинув посаду повітовий агроном д. Коляберський, помішаник д. Кунах, д. Завальський, д. Карбовський. В сентябрі місяці Управа запрохала виконувать обовязки повітового агронома д. Вігановського, людину з середньою освітою і на поміч йому дала двох помішників д. Стуницького і Волкова. Населення звертається за поміччю, якої не має кому дати, бо люди з низшою освітою не в силах розслутати складні питання, які виставляе життя. Управі-ж байдуже, що на неї лягає моральна відповідальність перед населенням повіту, яке платить великі земські податки, а за це йому зовсім нічого не дає. Та й цей агрономічний персонал довго не продержався: дима дзими кинув посаду один з помішників д. Стуницький.

Всього шість земських агрономічних робітників з восьми кинули Сквирицьке Земство. Чи не багачко це навіть для д. Широкова і Ко- і чи не говорять це вітання земських робітників з нашого повіту, краще всяких слів, про порядки в земстві.

Листування редакції.
Артистові К-євкові. Драми д. Г. Ашкарєнка можна збирать од самого автора (Харьків, конторь зборів Южн. Жел. Дор. Григорію Андр. Ашкарєнку).

Від контори.
На шанування памяти М. В. Лисенка до контори „Ради“ надіслано: від Михайла Одинокого—5 карб., через д-ля Марко-

вича від Д. і Є. Марковичів—10 карб., Л. Марковича—1 карб. і Л. Львової—1 карб., від семі Волянських з Керні—5 карб., від служаших А. І. Ефанова у Катеринославі—3 карб. 35 коп., від Микити Мищенка—1 карб., від д-ля Кравченка—1 карб., від П. Скорського—3 карб., від Ф. Красицького—5 карб., від д-ля Глазуненка—25 карб., від А. Ф. Комарова—5 карб., від д-ля Кулика з Таганрога—50 карб., від Б. Єремїва—30 коп., від клуба чиновників з Полтави—19 карб. 45 коп., від полтавського т-ва „Баян“—5 карб., від учнів Ч-ої Д-ої С-П—6 карб., від Красноку з Сміли—1 карб., від д-ля Зіми з Тифлісу—3 карб., від учнів київського учительського інституту—2 карб. 90 коп., від студентів-хористів київського університету—5 карб. 45 коп., через студ. Павловського з Варшави по списку: Головачанський—30 коп., Дев—50 коп., Горбенко—50 коп., Кореневич—20 коп.

Окрім того надіслано на видання популярної книжки про М. В. Лисенка від курсисток українськ київських вищих жіночих курсів—3 карб. і 7 карб. 45 коп., від них же зібраних д-кою Гопкало, від учнів київської фелієрської школи—5 карб. 65 коп.

На фонд М. В. Лисенка надіслано: від курсисток-українок київських вищих жіночих курсів—2 карб. 50 коп., від д. Коваленка-Коломацького—10 карб., від д-ля Данкевича з Одеси—1 карб. і від д-ля Андр. Ягкозського—1 карб., від Рощковських—1 карб. і від А. Красицької—5 карб.

Справочний одділ.
Надлежавої відомості. Віаторок, 20-го нювбра. Шт.—Пилипівка.
Прп. Григорія Деканоліта, св. Прохла, мч. Євстафія, Анатолія, Нірси, Федеян, Ани. Сх. сов. 7 г. 41 хв., зах. сов. 3 г. 69 хв.

Оповідстки.
Готель „Україна“ віддає в найм кім. нахоб найорого. Вуха-Кур., 34

Жалування міс. за посаду корект., бібліотекаря, конторця, чи яку иншу. Листоно: Київ, Караваївська, 43, 19. М. Б. 3-664-1

Складається гурток
для готування до іспит. за кілька клас. середшк. Для осіб, що вчать на господар. та технічн. курсах і для бажаючих скласти іспити на класний чин, народнього учителя й т. ин. Зверт. до д. Авраменка, контора „Рідва“, Тургенівська, 9. 3-686-1

Шукаю роботи: конторської, книжної коректи. Беру на себе всі турботи з друкарнею по виданню книжок. Київ, Вех.-Володимир. 93,7, Любов Шерстюк. 20-575-10

Артисти і діріжор
потрібні в Українську трупу Ів. Селюка. Адреса: М. Ставице, Київ. губ., Таращанськ. пов. 3-685-1

ВСЯКІ
Фабрич. склад Т-ва „Гігієна“ в Білостоцьк № 88. Виши. накл. плат. повстанники самороди. покр. повнязаники обшити справжн. шапрано, кожою з дуже гарною обробкою. Чоловічі 10—14 вершк. 2 р. Жіночі 1 р. 60 к. Дитячі 1 р. Повстанники по особа. замовл. 75 вершк. велик. розм. 3 р. 50 коп. Перес. 35 к., до Сібіру 65 к. При замовл. 4 пар перес. безплатно. 3-660-1

Повстанники
Фабрич. склад Т-ва „Гігієна“ в Білостоцьк № 88. Виши. накл. плат. повстанники самороди. покр. повнязаники обшити справжн. шапрано, кожою з дуже гарною обробкою. Чоловічі 10—14 вершк. 2 р. Жіночі 1 р. 60 к. Дитячі 1 р. Повстанники по особа. замовл. 75 вершк. велик. розм. 3 р. 50 коп. Перес. 35 к., до Сібіру 65 к. При замовл. 4 пар перес. безплатно. 3-660-1

У Петербурзі
Васил. остр. 3 ліи. д. 24.

Українська книгарня!
базар
продает українські книжки, листовні картки, портрети, малюнки вишивки, ткацькі-черепа'ни та дерев'яні вироби і т. инш.

Геть руки!
„Юроксиль“
без хлору, без соди
сам мисє білизну
без мила. Після годинної варки, білизна приймає
найбіліший колір.
ВИМАГАНТЄ ВСЮДНІ
Пачка 20 исп.
Щіденно-Російське товариство торгової апточним крамом у Києві. 00-609-3

Приймається передплата на багато ілюстрований літературно-мистецький місячник

„СЯЙВО“

„СЯЙВО“ має на меті задовольнити естетичні потреби нашого громадянства, „СЯЙВО“ пристосоване до потреб українського мистецтва і є орган українських артистів різних мистецтв. „СЯЙВО“ виходить по такій програмі: 1) Віт редакції, 2) Вестригичні твори, 3) Теорія з історії та теорії мистецтва, 4) Теорія з огляду України, 5) 3 життєві ділчі письменства та мистецтва, 6) Театр та музика, 7) Огляд письменства та мистецтва, 8) Хроніка, 9) Удичина, 10) Оповідстки. „СЯЙВО“ заручилося співробітництвом: Х. Алчевської, М. Білявського, І. Бурячка, М. Вороного, М. Гехтера, Дніпрової-Чайки, С. Ефремова, М. Жука, І. Кавалеріде, В. Копира, Г. Коваленка, М. Коцюбинського, В. Кричевського, О. Кошиця, О. Левіцького, Др. С. Людкевича, Я. Мамонтова, В. Окоро-Вілініської, О. Одеса, О. Пчілки, М. Рильського, С. Русової, І. Северіна, П. Сєвниці, А. Середи, Е. Сердюка, Ю. Сірого, А. Свастіона, М. Старичко, Л. Старицької-Черняхівської, Я. Степанового, І. Степаненка, О. Судомори, О. Терещи, С. Тобілевич, М. Філянського, С. Черкасенка, П. Чулого, Г. Чупринки, К. Широцького, Д. Яворницького, Л. Яновської і ин. „СЯЙВО“ друкуватиме твори М. Лисенка і сучасних композиторів „СЯЙВО“ даватиме ескізи проектів українських будівель, меблю, озелену, орнаменту і инш. Перший № „Сяйва“ вийде в декабрі цього року. Шна на рік 3 карб. на пів року 1 карб. 75 коп. Окремий № 45 к. з поресілкою. Зміна адреси безплатно. Адреса: Київ, Б.-Кудрявська, 31 передплата приймається у всіх київських українських книгарнях, у Полтавській українській книгарні, Петровська вул. та Українській книгарні у Петербурзі, Васильовський ост. 3 ліи. д. № 24. Редактор-видавець О. КОРОЛЬЧУК.

7 н. Оселедці 7 н.
королівські нового владу, малосолні, ніжного смаку 7 к. штука.
Магазин „ВАСЬНИНА“, В.-Васильківська, 8, телеф. 36—18. 764

ДИТЯЧІ КОСТЮМИ, ПАЛЬТА, БРИЛІ, ШАПКИ Жіночі в'язані сачки, шапки, панчохи й инш. для ОХОТНИКІВ КУРТКИ, КАЛЬСОНИ, ШКАРПЕТКИ й инш У ВЕЛИКОМУ ВИБОРІ В МАГАЗИНІ Чесьсько-російської механічної в'язальні Г. В. АНДРЕ
Київ, В.-Васильківська № 10. Prix fixe. 00-516-20

ГОДИННИКИ
Лонжина, Зеніт, Одемара, Фавер, Жако, Тобіаса.
Золото
Обручки, брошки, сережки, каблучки, шпоньки, дукачі, хрести.
Срібло
Цукорниці, підстаканники, шклянки, чарки, підноси, столові ложки пропонує у великому виборі
Клавдій Сергійович РОГІНСЬКИЙ
89 Олександрівська. Телефон 20—95.

Advertisement for cough medicine: ДІТЯМ що страждають КОКЛЮШЕМ ДАВАЙТЕ Сиролін „РОШЪ“ бо він в короткий час СПИНАЄ найтяжчі приступи КАШЛЮ. Вимагантє неозмінно Сиролін „РОШЪ“ в оригінальн. фабричн. упаковці.